

VILNIAUS MIESTO III KLASIŲ MOKINIŲ

LIETUVIŲ (VALSTYBINĖS) KALBOS OLIMPIADOS TESTAS

2016 – 04 - 15

I DALIS. TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTIS

Atidžiai perskaityk tekstą ir atsakyk į klausimus.

Ponai, pirkite gėlių

— Gėlės – paguoda nuo liūdesio, ponai! — kasdien gėlininkė šūkčiojo, vaikštinėdama miestelio gatvėmis. Tai nebuvo nedrąsios mergiūkštės balselis — ji plyšojo it laukinukė, tarsi norėdama, kad jos balsą išgirstų kitame miesto gale.

— Ponai, kai sunku ką nors pasakyti žodžiais, dovanokite gėles!!!

Tačiau žmonės dažniausiai praeidavo pro šalį.

— Ir kodėl praeiviai, ištarus „labas rytas“, nė neišgirsta, tik iš mandagumo linkteli? O jei nuperka gėlę, dažniausiai į ją net nepažvelgia... O štai jūs, mielosios, visados linktelsit, atsakysit savąja kalba, — ji švelniai paglostydavo žvilgsniu spalvotus žiedlapius.

Laimė, gėlininkė mokėjo greitai pralinksmėti ir žvaliai sau tarti: „Ką jau čia, užsigalvojau... Yra kaip yra – kaip yra, taip!“ Mat šitaip sakydavo išmintingas hiacintas — jo žodžiai skambėjo it koks burtažodis. Pasitaisiusi akinius, ji toliau šūkčiojo praeiviams:

— Pirkite gėlių! Ponai, kam pritrūko žodžių? Tuomet nusiųskite gėlių, kurios reiškia meilę, viltį ar palaikymą! Baltoji astra sako: „Kažkas puikaus atsitiks — tik truputėlį vėliau, neliūdėk!“ Nelaukite progos, puokštė kiekvieną dieną pavėrs ypatinga — pirkite gėles iš mano sodo!!!

Skardus, iš gatvės atsklindantis panelės Gėlininkės balsas poetą Klausutį net erzino. Bet jie buvo kažkuo panašūs. Klausutis taip pat dažnai pamąstydavo: „Kodėl miestelio žmonės gyvena kiekvienas sau kaip vabaliukai? Nė neturi laiko pažiūrėti vienas kitam į akis, į gražiausiomis vakaro spalvomis nusidažantį dangų. Nebepastebi ežero mėlynumo, debesėlių, kurie iškeliauja ir vėl atslenka, išsidėliodami danguje keisčiausiomis figūromis — tartum drakonai, vėžliai... Kaip gali būti, kad net budinantys varpai nedžiugina žmonių?!! Kaimynai užsidaro langus ir šaukia: „Ei, neįmanoma miegoti, kada tai pagaliau liausis!!!“

O varpai kasdien gaudė ir gaudė, norėdami džiaugsmingai sušukti, kad prasideda nauja diena: „Ei, kelkitės, kaip sako kepėjas Duoniukas, iš guolio nekepsit raguolio!!!“

Ir ką daryti? Kaip pakeisti šitą pasaulį? — klausydamas varpų skambesio, mąstė poetas Klausutis. Jo mintys kartais nuklysdavo toli ir aukštai, bet atsakymo taip ir nerado. Nebent parašydavo dar vieną liūdną eilėraštį. Mat Klausutis viską regėjo savo liūdinčios širdies akimis.

Kartą vakare gėlininkė grįžo namo labai pavargus. Užsikaitė ramunėlių ir mėtų arbatos ir gurkšnojo, žvelgdama pro langą. Staiga jai taip pagailo savęs... Šūkčiojo per dieną — o niekas nepriėjo, nenupirko nė vieno žiedo. Nusiėmė akinius ir nejučia pravirko kaip maža mergytė.

Gėlės aplink sukluso — ėmė ją guosti, siųsdamos raminamą kvapą: „Neverk, mes šalia — tuoj užmigsi, viską užmirši ir pailsėsi...“ Ji nusišluostė ašaras, pažvelgė į žiedą kraunančią orchidėją.

— Labas, — tarė jai laibas augalo balselis. — Pavargai per dieną, ar ne? Juk matau — tau liūdna.

— Taigi, liūdna... Atleisk, — gėlininkei vėl ėmė kauptis ašaros, nors mėgino nusišypsoti.

— Ei, nebūtina, kai tau liūdna, šypsotis! — vėl pasigirdo orchidėjos balsas.

— Atsiprašau. Man taip gera su jumis. O per dieną, kuomet vaikštau tarp žmonių, jaučiuosi tokia vieniša. Net imu jų bijoti. Norisi pasislėpti arba iškelti toli, kur tik medžiai, gėlės ir akmenys...

— O man atrodo, būti žmogumi — tokia pasaka! — svajingai tarė orchidėja.

— Taip tik tau atrodo. Štai gėlių gyvenimas — pasaka. Jūs pražystate — ir jums skirta vien džiaugtis: lašais, saule.

— Taip, bet štai žmonės... Jie laimingi, nes niekad nežino, kas nutiks rytoj. Jiems tereikia panorėti — ir, girdėjau, vieną dieną svajonės ima ir išsipildo! — palingavo išminčius hiacintas.

— Taip, esu girdėjusi: žmonių svajonės iš pradžių virsta sapnais, o paskui ir tikrove, — pritarė švelnutė raktažolė.

Hiacintas buvo teisus: žmonių gyvenime išties nutinka kaip pasakoje. Kai tau liūdna, kažkas ima ir pradžiugina. Laiškanešys Vėjelis padovanoja laišką. Gėlių dvasios atsiunčia kokią nors mintį ar sapną...

7. Kaip supranti pasakymą „Iš guolio nekepsi raguolio“?

- A. Jei anksti atsikelsi, negalėsi iškepti raguolio.
- B. Jei tik miegosi, nedirbsi – nieko neturėsi.
- C. Jei ilgai miegosi, nereikės kepti raguolio.

8. Kodėl gėlininkė vieną vakarą pravirko?

- A. Nes labai išalko.
- B. Nes buvo liūdna, o reikėjo šypsotis.
- C. Nes niekas nepriėjo ir nenupirko nei vieno žiedo.

9. Kaip gėlės bandė guosti savo šeimninę?

- A. Siuntė raminamą kvapą.
- B. Nušluostė jai ašaras.
- C. Siūlė daugiau gerti arbatos.

10. Kodėl gėlininkei norisi pasislėpti arba iškeliauti toli?

- A. Ji pavargo pardavinėti gėles.
- B. Ji jaučiasi vieniša tarp žmonių ir net jų bijo.
- C. Ji nori daugiau keliauti.

11. Kodėl būti žmogumi – tai pasaka?

- A. Nes žmonių svajonės pildosi kaip pasakoje, o kai liūdna, kažkas būtinai pradžiugina.
- B. Nes žmonės gyvena kiekvienas sau.
- C. Nes žmonėms reikia nuolat skubėti.

Čia rašo vertintojai	
I	II

I dalies taškų suma (maks. 11)		
--------------------------------	--	--

II DALIS. KALBOS VARTOJIMO UŽDUOTYS

1 užduotis. Įrašyk praleistas raides.

1. Mažam p___delyje gardi koš___lė. (Riešutas).
2. Kai trūksta p___rago, gardi ir duon___lė.
3. D___da – imk, muša – b___k.
4. Eina kaip k___šinį ant galvos turėdamas.
5. Du ežer___liai palei giria, juose visas pasaulis iriasi. (Akys).
6. Kai m___lynas – juokiasi, kai p___lkas – verkia. (Dangus).
7. Maža bobutė su šimtu kepur___lių. (Kopūstas).

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 11)		

2 užduotis. Įrašyk tinkamas raides žodžių galūnėse.

1. Mūsų mieste (**kas?**) gatv_____ tiesios ir plačios.
2. Baltus (**ka?**) triušuk_____ senelis pirko turguje.
3. Krūmai ir (**kas?**) medž_____ pasipuošė auksiniais lapais.
4. Senelės krepšelyje buvo daug (**ko daug?**) siūlų kamuol_____.
5. Staiga ima loti trys (**kas?**) šun_____.
6. Vasarą vaikai keliavo į (**į ka?**) bitininko muziej_____.
7. Laukinės antys žiemoja (**kur?**) nedideliame ežer_____.
8. Prie jūros atostogavome dešimt (**ko?**) dien_____.
9. Julytė smagiai žaidė su (**su kuo?**) mažais kačiuk_____.
10. Visiems (**kam?**) augal_____ reikia lietaus ir saulės.
11. Močiutė turėjo (**ka?**) dvi baltas žąs_____.
12. Kunigaikštis gyveno (**kur?**) aukštoje pil_____.

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

3 uždutis. Parink tinkamą žodį ir įrašyk.

<p>paukščio danguje Lietuvos myliu žodžių nuostabiai palygino vardą gėlę graži</p>	<p>Aš _____ Lietuvą. Man _____ skamba paukščių ir gėlių vardai. Lietuvių kilmės vokiečių poetė Gustas prisimena, kaip ji ieškojo vokiškų _____, gražesnių už lietuviškus žodžius. Ji pasirinko gražiausią vokišką gėlės _____. Poetė jį _____ su lietuvišku žodžiu. Mūsiškis daug gražesnis. Šią _____ žmonės vadina žibuokle.</p> <p>Vardų skambesys kartais būna ne itin gražus, tačiau visada _____ prasmė. Pavyzdžiui, kregždė. Tokio šaunaus _____ šitoks gergždžiantis vardas. Betgi kregždė krykščia! Kitaip nepavadinsi džiaugsmingo jos plazdėjimo vasaros _____.</p> <p>_____ vardai man labai patinka.</p> <p style="text-align: right;">Pagal Sigitą Kruopį. Miglų mergaitė</p>
--	---

Čia rašo vertintojai	
I	II
Taškų suma (maks. 10)	

4 uždutis. Padaryk tinkamą duoto žodžio (veiksmažodžio) formą ir įrašyk.

1. Ar tu jau (matė)_____ parskridusį gandra? 2. Aš dažnai (galvoja)_____, kuo aš (bus)_____, kai (užaug)_____ . 3. Mes su močiute per Velykas gražiai (nudažė)_____ margučius. 4. Ar jūs (laukia)_____ vasaros atostogų? 5. Praėjusią vasarą jūs (keliavo)_____ automobiliu po Europą. 6. Ką tu (veikia)_____ vakarais? 7. Pavasarį darže mes (sodins)_____ ir (sės)_____ įvairias daržoves.

Čia rašo vertintojai	
I	II
Taškų suma (maks. 10)	

5 uždutis. Pasirink ir įrašyk tinkamus žodžius (būdvardžius).

(aukšta, nauja, saldus, sunkus, mėlynos, medinės, įdomi, mandagūs, linksma, šviežios, brangus, ilgas)

knyga	pušis
durys	obuolys
pieštukinė	akmuo
koridorius	akys
žiedas	vaikai
sultys	mokytoja

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

II dalies taškų suma (maks. 55)		
---------------------------------	--	--

I vertintojas

.....

(vardas, pavardė)

.....

(parašas)

II vertintojas

.....

(vardas, pavardė)

.....

(parašas)